

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 8Ps/12/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314203660
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Elena Lámerová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2015:6314203660.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudkyňou JUDr. Elenou Lámerovou, v právnej veci úpravy spôsobilosti na právne úkony E. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., Y. XXX/X, zastúpeného opatrovníkom pre konanie Martinou Pálkovou, súdnou tajomníčkou Okresného súdu Banská Bystrica a o ustanovenie Y. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., Y. XXX/X za jeho opatrovníka, takto

r o z h o d o l :

I. E. O., nar. XX.XX.XXXX o b m e d z u j e sa spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý :

1. Zabezpečovať osobné potreby a narábať s finančnými prostriedkami nad rámec 10,- Eur, pri každom právnom úkone,
2. uzatvárať majetkovoprávne vzťahy,
3. vykonávať administratívnoprávne úkony vyžadujúce kontakt s úradmi.

II. Na právne úkony, na ktoré nie je E. O., nar. XX.XX.XXXX spôsobilý ustanovuje sa mu za opatrovníka Y. O., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je oprávnená a povinná za E. O., nar. XX.XX.XXXX :

1. Zabezpečovať mu osobné potreby a narábať s jeho financiami nad rámec 10,- Eur, pri každom právnom úkone,
2. uzatvárať majetkovoprávne vzťahy,
3. vykonávať administratívnoprávne úkony vyžadujúce kontakt s úradmi,
4. spravovať jeho majetok a zo správy tohto majetku predkladať súdu vyúčtovanie.

III. Súd n e p r i z n á v a štátu náhradu trov konania, trovy konania znáša štát.

o d ô v o d n e n i e :

Z podania Y. O. doručeného do spisu tunajšieho súdu zn. 1Ro/386/2013, v súčasnosti značka 6C/44/2014 vyplýva, že jeho brat E. je mentálne retardovaný, nevie čítať, ani písať. Z pripojeného potvrdenia MUDr. Evy Zlevskej, praktického lekára pre dospelých súd zistil, že E. O. má v zdravotnej dokumentácii posledné psychiatrické vyšetrenie zo dňa 08.09.2006 - stav hodnotený ako mentálna retardácia "ťažká debilita", navyše má ťažké poškodenie sluchu, je nepočujúci. Vzhľadom na tieto skutočnosti mal súd dôvodné pochybnosti o spôsobilosti E. O. na právne úkony, preto uznesením č. k. 8Ps/12/2014-31 zo dňa 28.07.2014 ex offo začal konanie o úpravu jeho spôsobilosti na právne úkony.

Dňa 26.08.2014 súd vypočul E. O. a jeho manželku Y. O..

Nakoľko žiadnu z blízkych osôb nebolo možné ustanoviť E. O. za opatrovníka pre konanie, súd mu uznesením č. k. 8Ps/12/2014-50 zo dňa 03.12.2014 ustanovil za opatrovníka pre konanie H. J., súdnu tajomníčku Okresného súdu Banská Bystrica.

Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony E. O. závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, súd uznesením č. k. 8Ps/12/2014-54 zo dňa 11.12.2014 ustanovil do konania znalca z odboru zdravotníctva a farmácie, z odvetvia psychiatrie MUDr. Mareka Zelmana.

Ustanovený znalec dňa 03.02.2015 doručil súdu znalecký posudok č. X/XXXX. Zo záveru tohto znaleckého posudku súd zistil, že manželia O. boli vyšetrení v domácom prostredí. Znalec u E. O. zistil prejavy duševných porúch, a to ťažkého stupňa ľahkej duševnej zaostalosti (ťažká debilita), na ktorú nasadá organický psychosyndróm. Zistené duševné poruchy sú trvalé a liečbou sa nedajú ovplyvniť. Významne obmedzujú úsudkovú schopnosť E. O., nie však až v miere, pre ktorú by bolo potrebné pozbaviť ho spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. E. O. je podľa znalca schopný robiť právne úkony okrem zabezpečovania si svojich osobných potrieb a narábania s finančnými prostriedkami nad rámec primeraného vreckového, uzatvárania majetkovoprávných vzťahov a administratívnych úkonov vyžadujúcich kontakt s úradmi. E. O. dokáže posúdiť a ovládať svoje konanie len v obmedzenej miere. Je schopný nakladať s finančnými prostriedkami len do výšky primeraného vreckového, zaobstarávať si veci bežnej potreby a postarať sa o svoje osobné veci len v obmedzenej miere, je schopný podstúpiť výsluch na súde bez rizika zhoršenia jeho zdravotného stavu, je schopný chápať zmysel a účel súdneho konania len v obmedzenej miere, je schopný osobne vypovedať pred súdom, je schopný pochopiť význam súdneho rozhodnutia len v obmedzenej miere. Podľa znalca súdne rozhodnutie vo veci úpravy spôsobilosti na právne úkony u E. O. nebude pôsobiť nepriaznivo na jeho zdravotný stav.

Vzhľadom k tomu, že súd mal pochybnosti o spôsobilosti Y. O. zastupovať svojho manžela E. O., znalec vyšetril aj Y. O. a v závere znaleckého posudku uviedol, že intelektové a úsudkové kapacity Y. O. sú dostatočné pre zastupovanie jej manžela vo vymedzených právnych úkonoch. Nezistil u nej prejavy žiadnej duševnej poruchy, ktoré by túto jej schopnosť vylučovali či obmedzovali. Y. O. je podľa znalca z psychiatrického hľadiska spôsobilá zastupovať svojho manžela v takom rozsahu, v akom rozsahu on nie je spôsobilý na vykonávanie právnych úkonov.

Pojednávanie dňa 26.02.2015 sa uskutočnilo bez prítomnosti manželov O., nakoľko títo sa včas na pojednávanie nedostavili. Na tomto pojednávaní súd vypočul znalca, ktorý uviedol, že vyšetrenie manželov O. vykonal u nich doma v domácom prostredí, pobudol u nich asi hodinu, rozprával sa s nimi. Snažil sa rozprávať samostatne aj s E. O., nešlo to, tak sa s ním rozprával za pomoci jeho manželky Y.. Manželvia majú medzi sebou vlastnú komunikáciu. E. O. základným veciam rozumie, niektoré zložitejšie veci mu bolo treba pretlmočiť do jednoduchších výrazov ktoré ovláda. Aj smerom naopak to tak funguje - E. O. hovorí dosť nezrozumiteľne, rozumejú mu iba blízke osoby a musia to pretlmočiť ostatným. Tiež použil výpisy zo zdravotnej dokumentácie. V plnom rozsahu zotrval na záveroch písomného znaleckého posudku. Podľa neho E. O. nie je v takom stave, aby bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Je schopný robiť niektoré právne úkony okrem tých, ktoré uviedol v závere znaleckého posudku - a to zabezpečovania si osobných potrieb a narábania s finančnými prostriedkami nad rámec primeraného vreckového, navrhol sumu 10,- Eur, uzatvárania majetkovoprávných vzťahov a administratívnych úkonov vyžadujúcich kontakt s úradmi. Y. O. ho môže zastupovať v tých právnych úkonoch, na ktoré on nie je spôsobilý. Y. O. má relatívne jasno ako si zadeliť peniaze v domácnosti. Podľa znalca je na tom intelektovo dosť dobre. Otázkou je ako je zbehlá v styku s úradmi. Znalec sa domnieva, že Y. O. funkciu opatrovníka pre E. O. zvládne. Dodal, že pri návšteve v rodine bol milo prekvapený, hoci prišiel skôr ako boli dohodnutí, v domácnosti bolo relatívne čisto, navarené, zistil dobrú starostlivosť o domácnosť.

Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov, alebo omamných prostriedkov, či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbaví spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Podľa § 187 ods. 2 O.s.p., od výsluchu vyšetrovaného môže súdu upustiť ak nemožno tento výsluch vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetrovaného.

Podľa § 189 O.s.p., súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

Podľa § 189 písm. a/ O.s.p., v rozhodnutí o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony, súd určí opatrovníka podľa § 192 tomu, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená.

Podľa § 192 ods. 1 a 2 O.s.p., súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktorého podľa zákona musia mať. V rozhodnutí, ktorým súd ustanovenej opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Podľa § 191 ods. 1 O.s.p., trovy konania platí štát. Ak to možno spravodlivo žiadať, prizná súd štátu ich náhradu proti tomu, o ktorého spôsobilosť na právne úkony v konaní šlo.

Na základe vykonaného dokazovania, najmä na základe záveru znaleckého posudku súd zistil, že E. O. pre duševnú poruchu, ktorá nie je prechodná, je schopný robiť len niektoré právne úkony. Z tohto dôvodu súd obmedzil jeho spôsobilosť na právne úkony tak, že nie je spôsobilý zabezpečovať osobné potreby a narábať s finančnými prostriedkami nad rámec 10,- Eur pri každom právnom úkone, uzatvárať majetkovoprávne vzťahy a vykonávať administratívnoprávne úkony vyžadujúce kontakt s úradmi. Pri týchto právnych úkonoch ho bude ako opatrovník zastupovať jeho manželka Y. O., ktorá okrem toho bude spravovať jeho majetok a zo správy jeho majetku predkladať súdu vyúčtovanie.

V zmysle citovaných zákonných ustanovení súd nepriznal štátu náhradu trov konania, tieto trovy spolu vo výške 499,49 Eur znáša štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým

zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.